

ปัญหาเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย¹

ลดาวัลย์ พิมพ์สน²

จากการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงประวัติความเป็นมาและสภาพปัญหาของการค้าประเวณีในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าประเวณีในปัจจุบัน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รู้ว่าในประเทศไทยนั้นการค้าประเวณีอยู่คู่กับสังคมไทยมานาน โดยในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันสัจจร โรคร.ศ. 127 (พ.ศ. 2452) ซึ่งเป็นการบัญญัติให้การค้าประเวณีถูกกฎหมาย แต่เนื่องจากการค้าประเวณีนั้นมักเกิดจากการถูกล่อลวง บังคับ ชูเชิญ ให้ค้าประเวณีมิได้เกิดด้วยความสมัครใจ ต่อมาจึงมีการบัญญัติกฎหมายใหม่ให้การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 โดยสาระสำคัญในพระราชบัญญัตินี้เป็นการกำหนดโทษของทั้งตัวผู้ค้าประเวณี ผู้เป็นนายหน้าเป็นธุระจัดหา และเจ้าของสถานประกอบการการค้าประเวณี และในปัจจุบันมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ซึ่งการค้าประเวณีนั้นยังผิดกฎหมายอยู่ โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดความผิดและโทษทางอาญาเอาไว้ ซึ่งในปัจจุบันนั้นการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมิได้ทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อผู้ค้าประเวณีแต่อย่างใด เนื่องจากหากเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าเจ้าหน้าที่ก็จะทำการดำเนินคดีและเปรียบเทียบปรับไม่เกิน 1,000 บาท แล้วก็ปล่อยตัวไป ส่วนการกระทำความผิดที่ไม่อาจเปรียบเทียบปรับได้ ซึ่งโดยหลักแล้วเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้องต่อศาล แต่ในความเป็นจริงเจ้าหน้าที่กลับไม่ได้กระทำการดังกล่าวแต่เลือกที่จะลงโทษตามบทมาตราที่สามารถเปรียบเทียบปรับได้เพื่อไม่ให้เป็นการระคายเคืองในการดำเนินคดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการค้าประเวณีในประเทศไทยนั้นมิได้ลดน้อยลงเลย นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงการค้าประเวณีของประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศเยอรมนีซึ่งเป็นประเทศที่การค้าประเวณีนั้นถูกกฎหมาย

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ผู้ค้าประเวณีกระทำการค้าประเวณีด้วยความสมัครใจ มิได้เกิดจากการถูกล่อลวง หรือโดนซื้อขาย บังคับชูเชิญให้ต้องค้าประเวณีดังเช่นในอดีต อีกทั้งการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้า

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์สุพร วงศ์ทองสรรค์ และรองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ค่าประเวณี พ.ศ.2539 เองก็เป็นผลมาก นัก ผู้ศึกษาจึงมองว่ามีความจำเป็นที่จะต้องยกเลิกความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อจัดระเบียบการค้าประเวณีให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันและสามารถควบคุมดูแลผู้ค้าประเวณีได้ หากจะทำให้การค้าประเวณีถูกกฎหมายก็ยังคงมีปัญหาให้ชวนขบคิดเพื่อหามาตรการในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี โดยผู้ศึกษาได้แยกประเด็นปัญหาดังนี้

ประเด็นแรก ปัญหาในเรื่องสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย ยุคสมัยปัจจุบันได้มีการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ทุกคนมีเสรีภาพในเรื่องเพศซึ่งการมีเพศสัมพันธ์ของบุคคลนั้น ได้รับการยอมรับและมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในร่างกายของตนเองอย่างอิสระเสรีที่จะควบคุมหรือแสวงหาความสุขจากร่างกายของตน トラบที่ไม่ถูกบุคคลอื่นแสวงหาประโยชน์หรือข่มขู่ บังคับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการค้าประเวณีในไทยในยุคสมัยปัจจุบันนั้นเกิดจากความสมัครใจมิได้เกิดจากการบังคับขู่เข็ญเหมือนดังอดีต การห้ามมิให้ค้าประเวณีจึงเป็นการขัดต่อสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของบุคคล

ประเด็นที่สองอายุของผู้ค้าประเวณี ปัจจุบันผู้ค้าประเวณีนี้นมีอายุลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากเป็นยุควัตถุนิยม ด้วยความที่วุฒิภาวะยังน้อยทำให้วัยรุ่นในช่วงอายุ 15 – 18 ปี หันมาให้ความสนใจการค้าประเวณีมากขึ้น ซึ่งใช้เวลาน้อยและได้เงินเยอะ เพื่อตนจะได้มีรายได้ส่วนนี้ไปซื้อของตามสังคมนิยมตามความต้องการของตนโดยไม่คิดถึงผลเสียที่จะตามมา ทั้งโรคติดต่อหรือการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรซึ่งกลายมาเป็นปัญหาสังคมในที่สุด

ประเด็นที่สามการจัดเก็บภาษีจากการค้าประเวณี กล่าวคือ เมื่อการค้าประเวณียังเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายอยู่ จึงยังพบเห็นว่ามี การติดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อมิให้มีการดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีหรือทำให้การค้าประเวณีนั่นเป็นไปได้อย่างสะดวกเงินส่วนนี้จึงตกไปอยู่แก่กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงเท่านั้นแทนที่รายได้ส่วนนี้จะเข้าสู่รัฐเพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไปโดยการจัดเก็บภาษี

ประเด็นที่สี่ ปัญหาในเรื่องการควบคุมสถานที่ในการค้าประเวณี เมื่อการค้าประเวณียังผิดกฎหมายอยู่สถานที่ค้าประเวณีจึงมีหลากหลายที่บางครั้งอาจแอบแฝงตามสถานบันเทิงต่าง ๆ เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ อับอบนวด หรือแหล่งที่ผู้คนโดยทั่วไปต่างรับรู้กันโดยทั่วไป เช่น ถนนข้าวสาร พัทยา เป็นต้น ซึ่งบางครั้งเป็นเป็นสถานที่ที่ใกล้กับสถานศึกษา วัด หรือในบางพื้นที่มีการตกลงเสนอซื้อขายบริการตามริมกำแพงวัดหรือสถานศึกษาด้วยซ้ำไป ซึ่งเป็นไปอย่างเปิดเผย อาจมีการชักชวน แสดงกริยาต่าง ๆ มีการเสนอราคากันพบเห็นได้ทั่วไป เป็นการกระทำที่โจ่งแจ้งจนเกินไป

ประเด็นที่ห้า ปัญหาด้านสาธารณสุข เนื่องจากไม่สามารถรู้ได้เลยว่าผู้ค้าบริการหรือผู้ซื้อบริการนั้นเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือไม่ อีกทั้งในการค้าบริการนั้นมีการป้องกันหรือไม่ และยังรวมทั้งการตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ ที่จะส่งผลให้เกิดการทำแท้งเถื่อนซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิต หรือหากมิได้ทำแท้งและเด็กได้คลอดออกมาแล้วนั้นมิอาจรับรองได้เลยว่าเขาจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีอีกทั้งเด็กที่เกิดมาอาจกลายเป็นปัญหาในสังคมได้

ซึ่งจากการศึกษาปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ผู้ศึกษาพบว่าการค้าประเวณีในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ผู้ค้าประเวณีกระทำการค้าประเวณีด้วยความสมัครใจ มิได้เกิดจากการถูกล่อลวง หรือโดนซื้อขาย บังคับขู่เข็ญให้ต้องค้าประเวณีดังเช่นในอดีต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องยกเลิกความผิดอาญาแก่ผู้ค้าประเวณีและหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อจัดระเบียบการค้าประเวณีให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคม เนื่องจากกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นมิได้สอดคล้องกับสภาพสังคม อีกทั้งมิได้ทำให้ผู้ค้าประเวณีเกิดความเกรงกลัวแต่อย่างใด และหากพิจารณาถึงประเทศเยอรมนีและประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งการค้าประเวณีถูกกฎหมายนั้นจะเห็นได้ว่าการรับรองให้การค้าประเวณีเป็นอาชีพที่สุจริต มีการขึ้นทะเบียนผู้ค้าประเวณีเพื่อให้รัฐเข้ามาจัดการควบคุมดูแลได้ง่าย

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาเกี่ยวกับการค้าประเวณีในประเทศไทย ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

ประการแรก ผู้ศึกษาจึงมองเห็นว่าการค้าประเวณีในประเทศไทยนั้นควรเป็นสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของผู้ค้าประเวณีควรมีสิทธิเสรีภาพในร่างกายของตนอย่างอิสระเสรีที่จะควบคุมหรือแสวงหาความสุขจากร่างกายของตนตราบที่ไม่ถูกคนอื่นแสวงหาผลประโยชน์หรือข่มขู่ บังคับ ให้ค้าประเวณีและผู้ศึกษามองว่าการค้าประเวณีนั้นควรเป็นงานหรืออาชีพหนึ่งไม่ต่างจากงานประเภทอื่นซึ่งผู้ค้าประเวณีควรมีสิทธิเลือกงานประเภทนี้ได้อย่างสมัครใจ มีสิทธิที่จะเลือกประกอบอาชีพของตนโดยอิสระ รัฐไม่ควรเข้ามาแทรกแซงในการตัดสินใจประกอบอาชีพของประชาชนรัฐเพียงแค่เข้ามาดูแลความเรียบร้อยของประชาชนเท่านั้น ซึ่งการค้าประเวณีอาจจะอยู่ใต้กฎหมายบ้างประการที่รัฐกำหนดไว้เพื่อคุ้มครองดูแลสังคมและตัวผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณี

ประการที่สอง ผู้ศึกษาเห็นควรว่าหากเป็นประเทศไทยควรมีกฎกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีนั้นต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นผู้บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายของประเทศไทยเนื่องจากผู้ศึกษามองว่าผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะนั้น มักจะโดนล่อลวงข่มขู่ได้โดยง่ายและวุฒิภาวะในการตัดสินใจของเขานั้นยังไม่เพียงพอจะมีข้อบกพร่องในการตัดสินใจในการค้าประเวณี

ประการที่สาม ผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยควรรับรองให้การค้าประเวณีเป็นอาชีพที่สุจริตและควรมีการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ค้าประเวณีเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเพื่อการตรวจสอบดูแลผู้ค้าประเวณีจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ง่ายขึ้น อีกทั้งการค้าประเวณีควรได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายแรงงาน มีสวัสดิการของรัฐอาจจะเป็นการมีประกันสังคมในฐานะผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระ โดยการจดทะเบียนดังกล่าวทั้งข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับการขออนุญาตและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ขออนุญาตจะถูกเก็บเป็นความลับเป็นแต่มีการร้องขอโดยหน่วยงานของรัฐเพื่อวัตถุประสงค์เป็นการเฉพาะ

และเมื่อการค้าประเวณีนั้นได้มีการรับรองให้การค้าประเวณีเป็นอาชีพที่สุจริตเนื่องจากเป็นแหล่งเงินได้ที่สำคัญอย่างหนึ่งและดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอันเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีว่าประเทศไทยเป็น “แหล่งโสเภณีแห่งเอเชีย” ควรมีการจัดเก็บภาษีในฐานะอาชีพอิสระอย่างหนึ่ง เพื่อนำไปพัฒนาประเทศต่อไป

ประการที่สี่ ผู้ศึกษาเห็นควรว่าประเทศไทยเองหากการค้าประเวณีถูกกฎหมายก็จะต้องกำหนดอาณานิคมขอบเขตอย่างชัดเจนว่าสถานที่ใด บริเวณไหน ที่เป็นสถานที่ทำการค้าประเวณีเพื่อให้การดูแลเจ้าหน้าที่เป็นไปได้อย่างราบรื่นเกิดความสงบเรียบร้อยต่อสังคมและเกิดความเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น เช่น ถ้าในเขตกรุงเทพมหานคร อาจจะเป็นในย่านถนนข้าวสาร หากเป็นจังหวัดชลบุรีอาจจะเป็นเมืองพัทยา ซึ่งเป็นแหล่งที่ชาวต่างชาติรู้จักกันเป็นอย่างดีว่ามีการค้าประเวณีซึ่งเป็นย่านชื่อดังในประเทศไทย อีกทั้งเมื่อกำหนดบริเวณเขตย่านเรียบร้อยแล้วควรกำหนดสถานที่เฉพาะเจาะจงเช่นอาบอบนวดให้เป็นสถานที่ขายบริการอย่างชัดเจน

ประการที่ห้า ผู้ศึกษาเห็นว่าผู้ค้าประเวณีต้องการตรวจสอบสุขภาพเสียก่อนทั้งตรวจโรคติดต่อต่าง ๆ ตรวจสภาพจิตใจก่อนที่จะจดทะเบียนค้าประเวณี และในระหว่างที่ทำอาชีพการค้าประเวณีในทุก ๆ 1 – 3 เดือนจะต้องมีการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อความปลอดภัยทั้งผู้ค้าประเวณีและผู้ให้บริการ นอกจากนี้ในทุก ๆ เดือนจะต้องมีการตรวจการตั้งครรภ์ของผู้ค้าประเวณีที่เป็นหญิง และต้องมีการดูแลรักษาความสะอาดความเรียบร้อยในสถานบริการหรือสถานที่การค้าประเวณีไม่ว่าจะเป็นที่ใดก็ตามเพื่อสุขภาพลักษณะที่ดีไม่ให้เกิดโรคติดต่ออันเป็นผลระยะยาวต่อไป อีกทั้งในการค้าประเวณีนั้นจะต้องมีการป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์อย่างเข้มงวดมีการใส่ถุงยางอนามัย เพื่อไม่ให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากการค้าประเวณี หากมีการตั้งครรภ์ของผู้ค้าประเวณีจะต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาให้คำปรึกษาช่วยเหลือรายการแก้ปัญหาเฉพาะรายของผู้ค้าประเวณีที่เป็นหญิง

เอกสารอ้างอิง

สุจิรา เชื้อมไพบูลย์. “การค้าประเวณีโดยชอบด้วยกฎหมาย.” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560

ดาร์รัตน์ เมตตาริกานนท์. “โสเภณีกับนโยบายของรัฐบาลไทย พ.ศ. 2411 – 2503.” จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526

ปิยวัฒน์ วิฑูราภรณ์. “ปัญหาในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาต่อผู้ค้าประเวณี.” จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560

อักรพล บุญ โยบัยภูมิภัก. การศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีที่มีลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ในประเทศไทย. กรมสอบสวนคดีพิเศษ. 2561